

Mètodes d'Anàlisi

Codi: 102146

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Sociologia	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Francesc Josep Miguel Quesada

Correu electrònic: miguel.quesada@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

La llengua del curs podrà modificar-se en el cas de que el curs sigui atès per estudiants internacionals.

Equip docent

Marc Ajenjo Cosp

Prerequisits

Es recomana haver superat les assignatures de Metodologia i Disseny de la Recerca Social, de Mètodes Quantitatius i de Mètodes Qualitatius.

Objectius

Dins de l'itinerari d'assignatures de mètodes i tècniques per a la recerca social aquesta assignatura es planteja com a continuació de les de "Metodologia i Disseny d'Investigació" de primer curs, i de "Mètodes Quantitatius d'Investigació Social" i "Mètodes Qualitatius d'Investigació Social" del primer semestre del segon any de grau. L'interès primordial de l'assignatura és el de dotar l'alumnat dels fonaments teòrics i dels instruments tècnics per dur a terme la vessant aplicada del què ha de ser al seu ofici. L'objectiu fonamental és oferir a l'alumnat la informació i el desenvolupament de les habilitats per l'aplicació de tècniques qualitatives i quantitatives en la fase de la contrastació empírica de la recerca, en particular, d'anàlisi de les dades.

D'una banda, el curs es centrarà especialment en els mètodes i tècniques qualitatives d'observació i anàlisi de dades qualitatives (anàlisis de continguts, i anàlisi temàtica).

D'altra banda, des de la perspectiva quantitativa, l'assignatura es concentra en les tècniques d'anàlisi estadística de les relacions i associació entre dues variables.

Competències

- Aplicar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius de recerca social en un tema concret.
- Avaluar la qualitat del propi treball.

- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dissenyar un projecte de recerca social definint un marc teòric exhaustiu amb uns conceptes clars, formulant hipòtesis coherents i significatives, escollint les tècniques de recerca apropiades per als conceptes adoptats i analitzant els resultats empírics obtinguts amb aquestes tècniques.
- Enumerar la metodologia i les tècniques de recerca sobre les quals recolzen les principals hipòtesis sobre les relacions socials, les posicions i les pràctiques dels individus en l'estructura social i els canvis socials.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els resultats d'una observació.
2. Analitzar una mostra d'entrevistes.
3. Avaluar la qualitat del propi treball.
4. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
5. Definir conceptes d'anàlisi.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
8. Elaborar un guió d'entrevista o d'un grup de discussió.
9. Elaborar un instrument d'anàlisi significativa per a aquesta hipòtesi.
10. Elaborar un pla d'observació.
11. Esmentar els principals conceptes de la sociologia.
12. Explicar la base metodològica d'aquests mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius.
13. Formular una hipòtesi amb aquests conceptes.
14. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
15. Identificar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius.
16. Indicar-ne les dimensions, els possibles indicadors quantitatius i l'evidència qualitativa rellevant per observar-los empíricament.
17. Mesurar un fenomen social amb aquests instruments a partir d'un marc teòric d'anàlisi.
18. Obtenir conclusions a partir de la informació recollida amb aquest instrument.
19. Relacionar-los amb els diferents enfocaments de la sociologia.
20. Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses
21. Utilitzar el programari apropiat per als instruments estadístics multivariable bàsics.
22. Utilitzar el programari apropiat per als instruments estadístics univariable.
23. Utilitzar el programari apropiat per analitzar una entrevista o una observació.
24. Utilitzar els instruments estadístics multivariable bàsics.
25. Utilitzar els instruments estadístics univariats.

Continguts

BLOC QUALITATIU (Sessions DIMARTS)

Tema 1. Tècniques d'observació: l'observació directa

- Clarificació conceptual i terminològica
- Aspectes del disseny, camp i realització de l'observació directa
- Avantatges i limitacions de l'observació

Tema 2. L'anàlisi de continguts i l'anàlisi temàtica qualitativa

- El marc epistemològic
- Els elements d'anàlisi i les estratègies d'investigació
- Els mètodes i les tècniques d'anàlisi de continguts
- Eines de suport a l'anàlisi qualitativa (RQDA o QUALCODER)

Tema 3. Aspectes ètics en la recerca qualitativa

- Principis ètics bàsics en la recerca qualitativa
- Valors, ètica i paradigmes

Tema 4. La qualitat de la recerca qualitativa

- Clarificació terminològica: De què parlem quan parlem de qualitat?
- Criteris de qualitat inspirats per les tècniques quantitatives
- Criteris alternatius de qualitat

BLOC QUANTITATIU (Sessions DIJOUS)

Tema 1. Tècniques d'anàlisi de dades estadístiques

- L'anàlisi de dades. Característiques i principals procediments
- Anàlisi descriptiva i contrastació d'hipòtesis
- Preparació de les dades per a l'anàlisi

Tema 2. L'anàlisi de taules de contingència

- Presentació i nomenclatura
- La taula de contingència: anàlisi descriptiva
- Independència i associació entre dues variables qualitatives
- El contrast de significativitat: Khi-quadrat
- Mesures d'associació global i local
- Control de latercera variable

Tema 3. L'anàlisi de variància unifactorial

- La comparació de mitjanes: anàlisi descriptiva
- Contrast d'hipòtesi de la diferència entre dues mitjanes
- L'Anova unifactorial

3.1 Model ANOVA

3.2 Validació del model

3.3 Capacitat explicativa del model

3.4 Comparacions múltiples

Tema 4. L'anàlisi de regressió linial simple

- Concepte, mesura i representació gràfica de la correlació
- La regressió linial simple: anàlisi descriptiva
- L'anàlisi de regressió

4.1 Especificació del model

4.2 Estimació i significació dels paràmetres del model

4.3 Verificació del model

4.4 Anàlisis complementàries

Metodologia

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Atès que l'assignatura s'orienta fonamentalment a l'aprenentatge de les tècniques bàsiques d'anàlisi quantitativa i qualitativa, la metodologia docent i les activitats formatives de l'assignatura el situen en el centre del procés d'ensenyament-aprenentatge. Així, la metodologia docent combinarà: sessions expositives (per

orientar i aclarir dubtes de les lectures obligatòries), pràctiques presencials (a seminaris, i a aules informatitzades). Aquest format docent permet aplicar els conceptes adquirits i tècniques explicades, i es combinarà all larg de tot el curs amb tutories de seguiment i treball autònom.

A continuació es concreten les diferents activitats, amb el seu pes específic dins de la distribució del temps total que l'estudiant ha de dedicar a l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	37	1,48	1, 2, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 23
Pràctiques a l'aula	15	0,6	1, 2, 6, 8, 9, 10, 12, 16, 18, 23
Tipus: Supervisades			
Tutories grupals programades	15	0,6	1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 18, 19, 23
Tipus: Autònomes			
Lectures dels textos	23	0,92	11, 12, 15, 16, 19
Preparació individual de les proves escrites	22	0,88	1, 2, 9, 12, 15, 18, 19, 23
Redacció individual dels treballs	11	0,44	1, 2, 3, 5, 7, 9, 13, 18, 19
Treball en equip	23	0,92	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 23

Avaluació

1. Model d'avaluació

Aquesta assignatura implica una participació activa de l'alumne/a i contempla l'assistència regular a classe com a forma d'integració entre les diferents activitats d'aprenentatge.

2. Condicions per ser avaluat, requisits per aprovar l'assignatura.

Per a superar l'assignatura cal una nota final mínima de 5, calculada com a mitjana ponderada de les 6 activitats d'avaluació. Vegeu la distribució del pes de cada activitat al quadre inferior.

Pel càlcul d'aquesta mitjana ponderada s'aplicarà el següent criteri, en funció del seguiment del curs:

- L'alumnat que no assisteix regularment a classe (assistència inferior al 70%): només se'ls calcularà la mitjana si la qualificació de totes i cadascuna de les parts és com a mínim d'un 5.
- L'alumnat que assisteix regularment a classe (assistència mínima del 70%): se'ls calcularà la mitjana si la qualificació de totes i cadascuna de les parts és com a mínim d'un 4.

A l'acta d'avaluació tindran la qualificació de "no presentades" únicament aquelles persones que s'hagin presentat al primer lliurament del treball de recerca o que no hagin fet cap activitat d'avaluació.

3. Recuperació.

Durant el període de recuperació, es pot presentar a avaluació compensatòria qui no superi (<5) alguna de les proves individuals o treballs de grup. Les pràctiques queden excloses de recuperació.

En cas de recuperació, la nota màxima de la part re-avaluada no superarà en cap cas el 8.

4. Avaluacions cursos anteriors.

Les persones amb algunes activitats d'avaluació superades en convocatòries anteriors d'aquest curs curs cal que contactin OBLIGATORIAMENT a l'inici del curs amb el professorat responsable.

Sobre avaluació mitjançant "prova única":

La UAB ha aprovat recentment un sistema d'avaluació alternativa basat en una prova final única, en cas que es donin determinades condicions. Serà implementat al proper curs acadèmic 2023-2024, per tant NO és d'aplicació pel curs actual. Podeu consultar

<<https://www.uab.cat/web/coneix-la-uab/itineraris/normatives/normativa-academica-1345668305783.html>> per més detalls.

5. Política davant el plagi als treballs acadèmics o proves escrites.

Us recordem que, en el moment de signar la vostra matrícula us vau comprometre en el següent sentit:

"DECLARO que la Universitat Autònoma de Barcelona m'ha informat que (...) El plagi és l'acte de divulgar, publicar o reproduir una obra o part d'aquesta en nom d'un/a autor/a diferent de l'autèntic/a, fet que suposa una apropiació de les idees creades per una altra persona sense fer un reconeixement explícit del seu origen. Aquesta apropiació implica una lesió del dret a la propietat intel·lectual d'aquesta persona que no estic autoritzat a fer en cap cas sigui quina sigui la circumstància: exàmens, treballs, pràctiques... Per tant, em COMPROMETO a respectar les disposicions normatives relatives als drets de la propietat intel·lectual en relació amb l'activitat docent i/o de recerca realitzada per la UAB en els estudis que estic cursant."

Exàmens: En cas que es detecti alumnat que ha copiat continguts no permesos, totes les persones implicades quedaran automàticament suspesos sense possibilitat d'accés a la recuperació.

En cas de plagi en la redacció de treballs, es valorarà cada cas i, en cas extrem es considerarà la opció de suspens directe sense opció a recuperació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Bloc Qualitatiu: Assistència durant el curs a les pràctiques programades a l'aula.	5%	0	0	1, 2, 5, 9, 12, 13, 15, 16, 18, 23
Bloc Qualitatiu: Prova escrita	20%	2	0,08	1, 2, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 23
Bloc Qualitatiu: Treball de recerca en grup.	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 23
Bloc Quantitatiu: Prova escrita.	25%	2	0,08	1, 2, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25
Bloc Quantitatiu: Seguiment del curs. Control d'assistència i realització de diferents activitats de seguiment de l'assignatura.	5%	0	0	6, 12, 14, 15, 23
Bloc Quantitatiu: Treball de recerca en grup.	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 23

Bibliografia

1. LECTURES OBLIGATORIES

- Al Campus Virtual i a les sessions presencials s'informarà de quines lectures tenen caràcter obligatori (amb continguts avaluables a les proves escrites) i quines tenen caràcter complementari.
- Amb caràcter general, el material base de l'assignatura està suficientment tractat als capítols corresponents dels següents manuals:

López, P. y Fachelli, S. Disponible lliurement en <<http://pagines.uab.cat/plopez/content/manual-misc>>
Miguel, F.J.; Ajenjo, M.; Grieria, O. (2022). MUJADES: Manual d'us de jamovi per anàlisi de dades en estudis socials (v1.4). Dipòsit Digital de Documents. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona.
<https://ddd.uab.cat/record/238222> [Consulta: 7 juny 2022].

Verd, J.M.; Lozares, C. (2016). Introducción a la investigación cualitativa: fases, métodos y técnicas. Madrid: Síntesis.

2. LECTURES RECOMANADES

BLOC QUALITATIU

AGUIRRE BAZTÁN A. (ed.) (1995) Etnografía. Metodología en la investigación sociocultural. Barcelona: Editorial Boixareu Universitaria.

ALTHEIDE, D. L.; JOHNSON, J. M. (1994) "Criteria for Assessing Interpretative Validity in Qualitative Research", a N. K. Denzin i Y. S. Lincoln (ed.): Handbook of Qualitative Research. Thousand Oaks (California): Sage.

BARDIN, Laurence (1986). El análisis de contenido. Madrid: Akal.

BAUER, M. W. (2000) "Classical Content Analysis: a Review", a Martin W. Bauer y George Gaskell (eds.): Qualitative Researching with Text, Image and Sound. Londres: Sage.

BERELSON, B. (1971) Content Analysis in Communication Research. Nueva York: Hafner Publishing Company.

BOYATZIS, R. E. (1998) Transforming qualitative information : thematic analysis and code development. Thousand Oaks, California: Sage.

COFFEY, A.; ATKINSON, P. (2005) Encontrar el sentido a los datos cualitativos. Alicante: Universidad de Alicante. (Edició original: 1996)

COLÁS, M. P. (1998) "El análisis cualitativo de datos", a Leonor Buendía, María Pilar Colás, Fuensanta Hernández (eds.): Métodos de investigación en psicopedagogía. Madrid: McGraw-Hill.

GARCIA JORBA, J. M. (2000) Diarios de campo. Madrid: CIS.

GASKELL, G.; BAUER, M. W. (2000) "Towards Public Accountability: beyond Sampling, Reliability and Validity", a Martin W. Bauer y George Gaskell (ed.): Qualitative Researching with Text, Image and Sound. Londres: Sage.

GHIGLIONE, R.; BLANCHET, A. (1991) Analyse de contenu et contenus d'analyses. París: Dunod.

GUASCH, Oscar (1997) Observación participante. Madrid: CIS.

HUBER, G. L. (2003) "Introducción al análisis de datos cualitativos", a Antonio Medina Rivilla i Santiago Castillo Arredondo (coord.): Metodología para la realización de Proyectos de Investigación y Tesis Doctorales. Madrid: Universitat.

IBÁÑEZ, J. (1985) "Análisis sociológico de textos y discursos". Revista internacional de sociología, 43 (1): 119-160.

IZQUIERDO, Javier (2006) Las meninas en el objetivo. Madrid: Lengua de Trapo.

NAVARRO, P.; DIAZ, C. (1994) "Análisis de contenido", a Juan Manuel Delgado y Juan Gutiérrez (ed.): Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales. Madrid: Síntesis.

OLIVIER de SARDAN, J.-P. (2018). El rigor de lo cualitativo: las obligaciones empíricas de la interpretación socioantropológica. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

RODRÍGUEZ GÓMEZ, G.; GIL FLORES, J.; GARCÍA JIMÉNEZ, E. (1996) Metodología de la investigación cualitativa. Málaga: Aljibe.

SANMARTÍN, R. (2000) "La observación participante", a M. García Ferrando, J. Ibáñez y F. Alvira (ed.): El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación. Madrid: Alianza. (3a edició).

VERD, J. M., & LOZARES, C. (2016). Introducción a la investigación cualitativa: fases, métodos y técnicas. Madrid: Síntesis.

WEBER, R. P. (1985) Basic Content Analysis. Beverly Hills: Sage.

+ Recursos digitals (dossiers de pràctiques, documents, enllaços,...) al Campus Virtual.

BLOC QUANTITATIU

AGUILERA DEL PINO, A. M. (2001). Tablas de contingencia bidimensionales. Madrid: La Muralla.

CEA D'ANCONA, M. Ángeles (1996). Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social. Madrid: Síntesis.

DIAZ de RADA, Vidal (1999). Técnicas de análisis de datos para investigadores sociales. Aplicaciones prácticas con SPSS para Windows. Madrid: RA-MA.

GARCIA FERRANDO, Manuel (1994) Socioestadística. Introducción a la estadística en sociología. 2a edició rev. i amp. Madrid: Alianza. Alianza Universidad Textos, 96.

LOPEZ ROLDAN, P.; LOZARES COLINA, C. (1999). Anàlisi bivariable de dades estadístiques. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona. Col·lecció Materials, 79.

SÁNCHEZ CARRIÓN, J.J. (1999) Manual de análisis estadístico de los datos. Madrid: Alianza. Manuales 055.

+ Recursos digitals (dossiers de pràctiques, documents, enllaços,...) al Campus Virtual.

Programari

Processador de documents: LibreOffice Writer, o MicroSoft-WORD

Suport a presentacions: LibreOffice Impress, o MicroSoft-POWERPOINT

Full de càlcul: LibreOffice Calc, o MicroSoft-EXCEL

Transformació i Anàlisi de dades quantitatives: jamovi

[aconseguir el programari lliure i gratuït a <<https://ca.libreoffice.org/>> i <<https://www.jamovi.org/download.html>>]